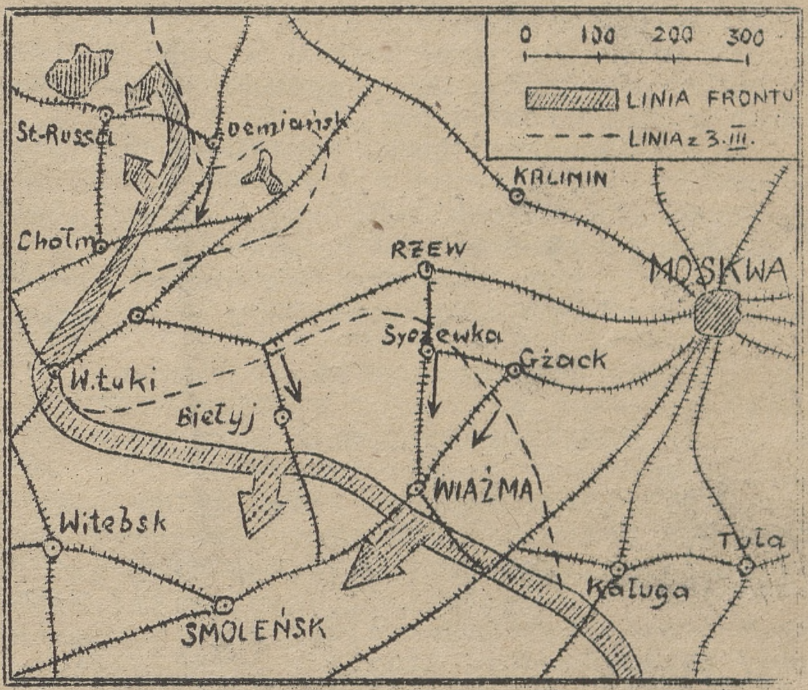
NOWY DZIEŃ

POPOŁUDNIOWE PISMO CODZIENNE

ROK III. | DZIS 4 STRONY | Warszawa, sobota 13 marca 1943 r. | Nr. 516.

WIAŹMA ZDOBYTA - ROSJANIE MASZERUJĄ NA SMOLEŃSK

STRATY NIEMIECKIE: 9.000 zabitych, 80 czołgów i 500 załadowanych wagonów

WŚCIEKŁY SZTURM NA CHARKÓW

900 czołgów w ataku

MOSKWA.13.3. Wojska sowieckie zdobyły wczoraj Wiaźmę. Pierwszy wkroczył do miasta oddział pod dowództwem płk. Sokołowskiego. Po zajęciu Wiaźmy Rosjanie posunęli się w pościgu za cofającym się nieprzyjacielem o dalszych 70 km. na zachód w kierunku Smoleńska. W końcowych walkach o Wiaźmę padło 9.000 Niemców. Wśród bogatej zdobyczy wojennej znajduje się 80 czołgów, 57 parowozów i zgórą 500 załadowanych materiałem wojennym wagonów. Na północo zachód od Wiaźmy toczą się ciężkie walki. Rosjanie przekroczyli górny bieg Dniepru.-

W rejonie jez. Ilmeń wojska marsz. Timoszenki posunęły się w kierunku Starej Russy.

Bitwa o Charków toczy się z niebywałą gwałtownością. Komunikat sowiecki przyznaje, że położenie Rosjan jest ciężkie, ale nie potwierdza ogłoszonej przez Niemców wiadomości o upadku Charkowa. Obydwie strony walczą, nie licząc się ze stratami. Niemcy rzucili do ataku 900 czołgów i kilka dywizji piechoty.

MIN. EDEN PRZYBYŁ DO WASZYNGTONU

i konferował dziś z prezydentem Rooseveltem

NOWY JORK.13.3. Wczoraj wieczorem przybył do Waszyngtonu na zaproszenie rządu USA brytyjski minister spraw zagranicznych, Antony Eden. Dziś, w sobotę rano min. Eden konferował z prezydentem Rooseveltem.

Koła polityczne informują iż tematem narad waszyngtońskich są ogólne problemy, związane z aktualną sytuacją wojskową. Prasa pisze, iż jest to dyplomatyczna kontynuacja konferencji w Casablanca, w której wyniku postanowiono, iż warunkiem zawieszenia broni może być tylko bezwarunkowa kapitulacja Osi.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Miasto Essen można wymazać z mapy...

LONDYN.13.3. Dziś w południe ogłoszono komunikat o dokonanym w nocy olbrzymim nalocie na Essen. Kilkaset bombowców zrzuciło potężny ładunek bomb mimo wzmocnionej obrony przeciwlotniczej na najważniejsze obiekty w mieście. 24 bombowce nie powróciły do baz. Essen jest obecnie kompletnie zniszczone. Już w nalocie z dn. 25 ub. m., kiedy zrzucono na to miasto milion kg. bomb starte zostało z powierzchni ziemi całe śródmieście na terenie 187 h. Elektrownia i gazownia są zburzone.

MARSZ. DOUGLAS W ANKARZE

ANKARA.13.3. Do Ankary przybył szef lotnictwa brytyjskiego, marsz. Douglas

KRWAWE STRATY NIEMCÓW W PÓŁNOCNYM TUNISIE

2.250 zabitych i 1.250 jeńców kosztowały 3 ataki

LONDYN.13.3. W północnym Tunisie Niemcy znowu spróbowali szczęścia w natarciu na rejon Tamary. Ściągnąwszy świeże posiłki i liczne oddziały czołgów, przypuścili kolejno 3 ataki na pozycje I-ej armii brytyjskiej. Wszystkie te ataki załamały się w ogniu obrony brytyjskiej. W ostatecznym wyniku Niemcy stracili łącznie 3.500 ludzi, z czego 2.550 żołnierzy padło na polu bitwy, a 1.250 dostało się do niewoli brytyjskiej. Mimo tych krwawych strat Niemcy zmuszeni byli cofnąć się do swoich pozycji wyjściowych. Brytyjska artyleria ciężka rozpoczęła niezwłocznie bombardowanie tych pozycji.

Na środkowym froncie Tunisu sytuacja nie uległa zmianie.

W południowym Tunisie wojska Rommla po bezskutecznych próbach wypadów zamknęły się w fortyfikacjach linii Mareth, które bezustannie bombardowane są przez ciężką artylerię 8-ej armii brytyjskiej.

PRZESTAŃCIE BOMBARDOWAĆ – **woła radio Osi**

BEZLITOSNA OFENZYWA LOTNICZA

LONDYN.13.3. Ofenzywa lotnicza przeciw Niemcom trwa bez przerwy. Nocy dzisiejszej potężne dywizjony RAF'u pojawiły się znów nad Niemcami. Poranny komunikat nie wymienia jeszcze miast, które podległy tej nocy bombardowaniu, podaje natomiast szczegóły bombardowania Stuttgartu. Skoncentrowany nalot na Stuttgart trwał pół godziny. Samoloty brytyjskie były słabo ostrzeliwane przez artylerię przeciwlotniczą, do walki natomiast stanęły myśliwce niemieckie, z których jeden zestrzelono nad miastem, a dwa na trasie przelotu.

Wczoraj za dnia lotnictwo brytyjskie ciężko bombardowało Liege w Belgii, gdzie głównym celem były wielkie zakłady przemysłowe, produkujące materiał wojenny. Nalot przeprowadziły najszybsze bombowce świata Moskity.

Lotnictwo amerykańskie bombardowało wczoraj za dnia Rouen, gdzie również celem nalotu były przedewszystkiem objekty przemysłowe oraz węzeł kolejowy.

SZTOCKHOLM.13.3. Korespondenci szwedzcy donoszą, że bezustanne bombardowanie wywołało w całych Niemczech nastrój przygnębienia. Oficjalna propaganda stara się podsycać oburzenie ludności, a jednocześnie prowadzi przez radio zarówno niemieckie jak włoskie kampanię, domagającą się przerwania bombardowań ze względów humanitarnych.

KRONIKA RADIOWA

Dowódca armii polskiej na Środkowym Wschodzie, gen. Anders oświadczył, iż stosunki między armią polską i brytyjską układają się jaknajpomyślniej. Armia nasza doznaje wszelkiej pomocy ze strony Anglików, z którymi przyjaźń utrwalona została na polach bitwy.

Na Atlantyku zatopiono 2 niemieckie okręty podwodne.

Wznowiona przez Japończyków ofenzywa w Chinach kosztowała ich dotychczas ponad 165.000 ludzi, nie przynosząc żadnych rozstrzygających wyników.

W Belgii Niemcy organizują specjalną służbę dla obrony objektów fabrycznych przed sabotażami.

W Atenach odbyły się burzliwe demonstracje przeciw przymusowej mobilizacji sił roboczych. Do rozproszenia demonstrantów Niemcy użyli samochodów pancernych, zabijając i raniąc około 200 osób.

W Kopenhadze sabotażyści duńscy podpalili 2 fabryki.

Radio Londyn ostrzega Francuzów przed obławami które Laval projektuje w Paryżu i w Tulonie.

KONWOJ NIEMIECKI ROZBITY W KANALE LA MANCHE

5 statków storpedowanych

LONDYN.13.3. Lekkie jednostki marynarki brytyjskiej dokonały wypadu w kanale La Manche, gdzie u brzegów francuskich wytropiły konwój transportowców niemieckich. W krótkiej potyczce storpedowano 5 statków nieprzyjacielskich, w tym 1 statek cysternę. Anglicy stracili w potyczce tylko 1 ścigacz.

Bitwa ta rozegrała się między Normandią i Bretanią. Eskortujące konwój ścigacze niemieckie wycofały się do pobliskiego portu.

T R Z Y   I D E O L O G I E

w a l c z ą   o   p a n o w a n i e   n a d   ś w i a t e m

Mowa wiceprezydenta Stanów Zjedn. dr. Wallace'a w sposób bardzo odważny i głęboki poruszyła najistotniejsze problemy nękające ludzkość w wieku XX.Mowa ta nie tylko zarysowała program nowego powojennego świata , ale zarazem stanowiła ostrzeżenie przed niebezpieczeństwami które mu grożą.

Trzy wielkie prądy nurtują świat w ostatnich dwu dziesięcioleciach.Ścierają się z sobą trzy ideologie,z których każda pretenduje do opanowania całego świata.Przeciwieństwa między nimi są tak duże,a napięcie tak gwałtowne,że doprowadzić to musiało do światowego konfliktu zbrojnego na skalę tak gigantyczną jakiej dzieje nigdy nie notowały.To trzy ideologie to:1.Hitleryzm.2.Marksizm.3.Demokracja chrześcijańska.

Dwie pierwsze rodzą się z filozofii materializmu dziejowego i obydwi w podobny sposób podporządkowują człowieka czynnikowi nadrzędnemu - uniwersalizmowi państwa.Obydwie mają jednakowe metody działania:totalna gospodarka,totalna nietolerancja,wreszcie totalna wojna.

W przeciwieństwie do tych dwu ideologii,trzecia - demokracja chrześcijańska - głosi wolność jednostki i wolność narodów.

Agresywność i uniwersalizm hitleryzmu i marksizmu wykluczają swobodne rozwijanie się trzeciej ideologii I dlatego właśnie dla tych trzech ideologii naraz za mało jest miejsca na świecie.Jeśliby nawet konflikt zbrojny dał się załagodzić jakimś kompromisem,musiałby dojść ponownie do starcia jeszcze potężniejszego i jeszcze straszliwszego w skutkach.

Wallace wyciąga słuszny wniosek , że filozofia hitleryzmu musi być w pierwszym rzędzie złamana i starta z powierzchni ziemi.Mówi to głośno, przechodzi natomiast do porządku dziennego nad sprawą innej,tak samo zaborczej,bezwzględnej i zgubnej filozofii - filozofii komunizmu.Śmiały , wnikliwy historiozof ustępuje tu miejsca dyplomacie.A dyplomata szuka zawsze możliwości kompromisu,porozumienia.Pełnego porozumienia,dodaje Wallace.

Zbyt jednak uczciwa jest ta analiza amerykańskiego męża stanu,aby zataić,że możliwości porozumienia między wojującym marksizmem a ideologią demokracji chrześcijańskiej są właściwie znikome i że z tego powodu czekają jeszcze świat zbyt wielkie trudności.

Wallace zaleca poddanie kontroli szkolnictwa i systemów wychowawczych w krajach zarażonych jadem totalizmu aby przeobrazić je z biegiem czasu praworządnych członków wielkiej demokratycznej rodziny narodów.

A ponieważ w okresie przejściowym niebezpieczeństwo odrodzenia hydry totalizmu i zorganizowania krwawego odwetu będzie wciąż jeszcze wielkie należy zorganizować nowy,ulepszony system zbiorowego bezpieczeństwa.

Wallace ostrzega przed błędami popełnionymi w roku 1918,kiedy zastosowano paliatywy zamiast radykalnego uzdrowienia ustroju schorzałego świata i pozostawiono zło w zarodku.Obecnie więc należy usunąć wszystkie ośrodki zadrażnień,wszystkie możliwości konfliktu.

Tu właśnie nasuwają się największe trudności.Bo jeśli tylko jedna z trzech ideologii - hitleryzm - zostanie zlikwidowana,to czy uniwersalistyczny marksizm zrezygnuje z podbicia świata?- Czy dla marksizmu i demokracji świat nie okaże się za ciasny?

Dlatego też na placu musi się ostać tylko jedna ideologia -demokracja chrześcijańska.

Waj.

ANTYNIEMIECKIE NASTROJE W SZWECJI

W Szwecji mnożą się protesty zarówno w prasie jak i na zebraniach publicznych,przeciw tranzytowi wojsk niemieckich przez terytorium Szwecji do Norwegii.Jeden z tygodników szwedzkich pisze:"Każdy obywatel Szwecji powinien zrozumieć,że obecność żołnierzy niemieckich w pociągach szwedzkich,granicznych miastach szwedzkich i portach jest rzeczą bardzo niebezpieczną."

Budowanie w Szwecji statków dla Niemiec wywołuje także oburzenie opinii.Na zebraniu protestacyjnym w Sztokholmie, [illegible] mówca oświadczył:"Neutralność Szwecji jest oszustwem."

ZABIERAJA MŁODZIEZ SZKOLNA

Pod przewodnict- [illegible] eli [illegible] był się ostatnio w Warszawie szereg konferencji z instruktorami i kierownikami szkół polskich.- Tematem była sprawa wpływania na młodzież polską do dobrowolnego zgłaszania się na roboty do Niemiec.

"Nie chcemy kontynuować ustawicznie - mówił jeden z przedstawicieli władz hitlerowskich - dzikich i wywołujących popłoch łapanek/dosłownie/, dlatego zwracamy się do was /t.j. do kierowników szkół/ byście nakłaniali młodzież polską obojga płci/roczniki 1926, 1925 itd/ do dobrowolnego zgłaszania się na roboty do Rzeszy, gdyż jest to jej obowiązkiem/?!/ i objęte jest to zarządzeniem władz wyższych."

Na zapytanie jednego z kierowników szkoły - "a co będzie z nami?" padła odpowiedź: "Ach, wy też musicie jechać w charakterze kierowników, no - i opiekunów..."

A więc poprostu sielanka. Niemniej jednak zwracamy uwagę na te "łagodne" propozycje, gdyż kurs z pewnością się niedługo zaostrzy. A więc uwaga młodzieży szkolna.

[illegible]DA

Dolar zł.-395, papierowy 110, rubel z 210, złoto łom - 11, wyrób -140-160, marka 3.20.

SZMATY, SZMATY...

W BITWIE POD KRASNOBRODEM ZGINEŁO 40 NIEMCOW

Człołgi, samoloty i działa w walce z partyzantami

Kierownictwo Walki Konspiracyjnej komunikuje dodatkowo szczegóły bitwy pod Krasnobrodem, o której donosiliśmy przed tygodniem. Jak się okazuje w bitwie tej z batalionami chłopskimi i oddziałami Polskich Sił Zbrojnych Niemcy stracili około 40 zabitych. Użyli oni do akcji około 2.000 żołnierzy, dział przeciwpancernych 2 czołgów i samolotu. Mimo to interweniującym oddziałom polskim udało się wyprowadzić z zagrożonego terenu oblężone grupy chłopów.

Niemcy w odwecie za doznaną porażkę dokonali szeregu bestjalskich represji. Bestjalstwo niemieckie występowało szczególnie jaskrawo w wiosce koło Łuszczacza gdzie wymordowano około 60 niewinnych osób oraz w rejonie Hamerni, gdzie we wsiach gwałcono kobiety, mordowano je, jak również dzieci.

ODDZIAŁY POLSKIE SPALIŁY ZNIEMCZONA WIES

60 rodzin niemieckich i 8 SS-mannów zginęło

Kierownictwo Walki Konspiracyjnej komunikuje:

Oddziały Polskich Sił Zbrojnych spaliły "skolonizowaną" wieś Cieszyn /powiat Zamość/, przyczym zginęło do 60 rodzin niemieckich i 8 SS-mannów. Ponadto spalono kilka gospodarstw we wsi Wierzba, przyczym zginęło kilkunastu Volksdeutschów.

POKWITOWANIA: SKIBA: Jur z Gryfa - 150, Harnaś-20, Zero - 40, MSCICIEL: Klucz-50, P.66.-30, Nieznajomy-10, Z.S.-15 -- POWTORNIE: Dowborczyk W.-50, Czwórka-20, Nacz.-20, Wróg-20, Tyfus-50, Zdzich-50, Piątek-50, Marjan-25, Lufa-60, Z nicz-50, Ognicz-43, Lot I-20, Kot-15, Wu-jot-[illegible]

WYDAWNICTWO "PRASA ZJEDNOCZONA" WARSZAWA. ROK III.